

โครงงานวิศวกรรมไฟฟ้า การทดสอบแบตเตอรี่สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า The Battery Pack Testing For Electric Vehicles

จัดทำโดย นายณัฐนนท์ กาญจนประภาส นายณัฐนันท์ อุบลวัจ

> อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วสันต์ ตันเจริญ

ภาควิศกรรมไฟฟ้า
คณะวิศวกรรมศาสตร์ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2565

โครงงานวิศวกรรมไฟฟ้า

การทดสอบแบตเตอรี่สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า The Battery Pack Testing For Electric Vehicles

จัดทำโดย นายณัฐนนท์ กาญจนประภาส นายณัฐนันท์ อุบลวัจ

> อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วสันต์ ตันเจริญ

ภาควิศวกรรมไฟฟ้า
คณะวิศวกรรมศาสตร์ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2565

ใบรับรองโครงงานวิศวกรรม ภาควิศวกรรมไฟฟ้า การทดสอบแบตเตอรี่สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า The Battery Pack Testing For Electric Vehicles

นาย ณัฐนนท์ กาญจนประภาส 6230304287 นาย ณัฐนันท์ อุบลวัจ 6230304295

ได้พิจารณาเห็นชอบ

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงงาน
(อาจารย์ ดร.วสันต์ ตันเจริญ)
กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชัยฤกษ์ จักรพัฒนจิต)
กรรมการ
(ผศ.ดร.อุเทน สุปัตติ)

อนุมัติให้โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ศรีราชา

ี ยู่	ਖ		
วันท์	เดือน	พ.ศ	

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การทดสอบแบตเตอรี่สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า

โดย นายณัฐนนท์ กาญจนประภาส

นายณัฐนันท์ อุบลวัจ

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วสันต์ ตันเจริญ

ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

เนื้อหาบทคัดย่อ

คำสำคัญ: พิมพ์คำสำคัญ, พิมพ์คำสำคัญ, พิมพ์คำสำคัญ

กิตติกรรมประกาศ

เนื้อหากิตกรรมประกาศ

ชื่อผู้เขียน ชื่อสกุล

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

้ ปัจจบันนี้ปัญหาภาวะโลกร้อนนั้นเป็นปัญหาใหญ่ที่ทั้งโลกกำลังให้ความสำคัญและ พยายามที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหานี้เพราะด้วยปัญหาภาวะโลกร้อนนี้ส่งผลกระทบมากในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลง ภูมิอากาศระดับน้ำทะเลที่กำลังเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งปรากฏการณ์ ทั้งหลายเกิดจากภาวะโลกร้อนขึ้นที่มีมูลเหตุมาจากการปล่อยก๊าซพิษต่างๆ จากโรงงานอุตสาหกรรม จากควันท่อไอเสียของยานยนต์ การเผาขยะ ทำให้แสงอาทิตย์ส่องทะลุผ่านชั้นบรรยากาศมาสู่พื้นโลก ได้มากขึ้น ซึ่งนั่นเป็นที่รู้จักกันโดยเรียกว่า สภาวะเรือนกระจก ? ทั้งนี้เราจึงพยายามแก้ปัญหาด้วย การใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดมลภาวะเช่น พลังงานไฟฟ้า พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงาน จากชีวภาพ และวิธีการนำพลังงานทดแทนเหล่านี้ไปใช้ได้ถูกประยุกต์ให้ใช้ได้ทุกๆส่วนของชีวิตเรา มากขึ้นเช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์มาผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้ในบ้านและยานยนต์ไฟฟ้าเป็นต้น ซึ่งยาน ยนต์ไฟฟ้าในขณะนี้กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก?? แต่ก็มีปัญหาในด้านประสิทธิภาพที่ต้อง ได้รับการพัฒนาต่อไปและส่วนประกอบที่สำคัญมากสำหรับยานยนต์ ไฟฟ้าที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับ ต้นๆนั่นก็คือส่วนที่ใช้ในการกักเก็บพลังงานไฟฟ้าเพื่อให้ยานยนต์ ไฟฟ้านั้นเอาพลังงานไฟฟ้าไปใช้ ในการขับเคลื่อนส่วนประกอบต่างๆต่อไปก็คือแบตเตอรี่ ซึ่งแบตเตอรี่นั้นมีปัจจัยหลายอย่างมากที่จะ ต้องนำมาพิจารณาเช่น อุณหภูมิ ขนาด น้ำหนัก พลังงานที่กักเก็บได้ การชาร์จ การดิสชาร์จ เป็นต้น และปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบกับยานยนต์ไฟฟ้าโดยตรงซึ่งแบตเตอร์รี่ที่ได้รับความนิยมมากในขณะ นี้คือ ลิเธียมไอออน(Lithium-Ion Battery) เนื่องจากให้พลังงานที่สูงและยังสามารถเก็บพลังงานได้ มากด้วยเช่นกัน มีอายุการใช้งานที่นาน ขนาดเล็ก น้ำหนักเบา มีความเสถียรซึ่งเหมาะกับการนำไป ใช้สำหรับยานยนต์ไฟฟ้าอย่างมากเมื่อเทียบกับแบตเตอรี่ชนิดอื่นๆเช่น แบตเตอรี่ลิเธียมโพลิเมอร์(Li-Po) และแบตเตอรี่ตะกั่วกรด(Lead-Acid) ?? และแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนนั้นมีหลายประเภทตามส่วน ประกอบทางเคมีภายในตัวแบตเตอรี่ยกตัวอย่างเช่น Lithium Cobalt Oxide (LiCoO2), Lithium Nickel Oxide(LiNiO2), Lithium Iron Phosphate(LiFePO4) และ Lithium Nickel Manganese Cobalt Oxide $(Li(Ni_xMn_yCo_{1xy})O2$ ซึ่งในส่วนประกอบเหล่านี้จะทำให้ได้ข้อดีและข้อ เสียที่ต่างกัน??

แบตเตอรี่ที่นำไปใช้สำหรับยานยนต์ นั้นจำเป็นจะต้องได้รับมาตรฐานที่เชื่อถือได้เพื่อความปลอดภัย ของทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสารดังนั้นผู้ผลิตจึงจำเป็นจะต้องทำการทดสอบแบตเตอรี่ก่อนที่จะนำมาใช้ กับยานยนต์ ไฟฟ้าตามมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับยกตัวอย่างเช่น IEC, ISO,UN ECE R100 เป็นต้นโดยแต่ละมาตรฐานนั้นก็จะมีวิธีการทดสอบและเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไปเช่นการทดสอบ ความทนต่ออุณหภูมิมาตรฐาน UN 38.3:2015 นั้นจะทดสอบแบตเตอรี่จะเก็บแบตเตอรี่ที่อุณหภูมิ $75 \pm 2^{\circ}C$ อย่างน้อย 6 ชั่วโมง(12 ชั่วโมงสำหรับแบตเตอรี่ขนาดใหญ่) และจากนั้นก็นำไปเก็บที่ อุณหภูมิ $-40\pm2^{\circ}C$ โดยให้เวลาพักแบตเตอรี่มากสุด 30 นาทีและทำซ้ำจนครบ 10 cycle ส่วน IEC 62133-2:2017 นั้นนำแบตเตอรื่อยู่ในอุณหภูมิ $70\pm2^{\circ}C$ เป็นเวลา 7 ชั่วโมงโดยที่ตัวถังของ แบตเตอรี่ต้องไม่รบกวนผลของการป้องกันภายในของส่วนประกอบต่างๆของแบตเตอรี่?? ซึ่งจะเห็น ได้ชัดถึงความแตกต่างของวิธีการทดสอบและความยากง่ายของการทดสอบ ในประเทศไทยเองก็จะ มีมาตรฐานในการทดสอบแบตเตอรี่เช่นกันคือ มอก. ซึ่งมอก.เป็นคำยอมาจาก "มาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม" หมายถึงกำหนดทางวิชาการที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม(สมอ.)ได้กำ หนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ผลิตในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพในระดับที่เหมาะสมกับการใช้งานมาก ที่สุดโดยจัดทำออกมาเป็นเอกสารและจัดพิมพ์เป็นหนังสือ ภาย ในมอก.แต่ละเล่มประกอบด้วยเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น เกณฑ์ทางเทคนิค คุณสมบัติที่สำคัญ ประสิทธิภาพของกา รนำไปใช้งาน คุณภาพของวัสดุทนำมาผลิตและวิธีการทดสอบเป็นต้น โครงงานวิศวกรรมไฟฟ้านี้ได้นำ เสนอการทดสอบแบตเตอรี่โดยอ้างอิงมาตรฐานสากลและมาตรฐานในประเทศไทยเพื่อสำหรับนำไป ประยุกต์ใช้และพัฒนายานยนต์ไฟฟ้าต่อไป โดยโครงงานนี้จะเลือกใช้แบตเตอรี่ชนิด Lithium nickel manganese cobalt oxide (NMC) และเครื่องทดสอบแบตเตอรี่ Chroma Model 17020 ในการ ทดสอบ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงงาน

- เพื่อศึกษาแนวทางในการทดสอบแบตเตอรี่
- เพื่อทดสอบแบตเตอรี่ชนิด Lithium nickel manganese cobalt oxide (NMC)
- เพื่อนำแนวทางในการทดสอบแบตเตอรี่นี้ไปประยุกต์ใช้ในยานยนต์ไฟฟ้า

1.3 ขอบเขตการทำงาน

ทดสอบการชาร์จดิสชาร์จของแบตเตอรี่ NMC โดยใช้เครื่องทดสอบแบตเตอรี่ Chroma Model 17020 ในการทดสอบแบตเตอรี่

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติต่างๆของแบตเตอรี่ชนิด NMC
- ได้ทักษะการใช้งานเครื่องทดสอบแบตเตอรี่ Chroma Model 17020
- ได้ความรู้เกี่ยวกับการทดสอบแบตเตอรี่ตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ
- ได้นำความข้อมูลจากการทดสอบที่ได้นี้ไปไปประยุกต์ใช้กับยานยนต์ไฟฟ้า

บทที่ 2 ทฤษฎีและบทความที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการแบตเตอรี่นั้นมีองค์ประกอบและปัจจัยต่างๆที่ต้องทำการพิจารณาเพื่อนำ ไปพัฒนายานยนต์ไฟฟ้าต่อไปดังนั้นการเข้าใจส่วนประกอบ ปัจจัยต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อแบตเตอร์ รี่ คุณสมบัติของแบตเตอรี่ มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อที่จะเข้าใจสิ่งเหล่านี้จึงมีการค้นคว้าวิจัยหาข้อมูล มากมาย ดังนั้นในหัวข้อนี้จึงได้ทำการรวบรวมข้อมูล ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องงานวิจัยต่างๆที่ใช้อ้างอิงสำหรับ โครงงานนี้แล้วคือ

2.1 แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

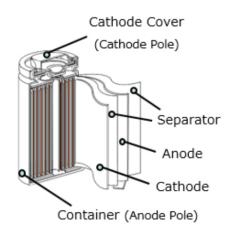
คำนิยามของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนนั้นไม่ได้มีการบัญญัติขึ้นอย่างเป็นทางการแต่โดย ทั่วไปแล้วแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนสามารถนิยามได้ว่าเป็นระบบกักเก็บพลังงานซึ่งอาศัยปฏิกริยาใน จากขั้วทางไฟฟ้าทั้งสองโดยที่มีลิเธียมไอออน(Li+)ทำหน้าที่เป็นตัวนำประจุ ซึ่งจากนิยามของแบตเตอรี่ ลิเธียมไอออนข้างต้นนี้ไม่ได้หมายถึงแบตเตอรี่เพียงชนิดเดียวยกตัวอย่างเช่น แบตเตอรี่ตะกั่ว-กรด หรือแบตเตอรี่นิเกิลแคดเมียมที่หมายถึงแบตเตอรี่ชนิดนั้นๆโดยสรุปจากคุณสมบัติทางเคมีของเซลล์ แบตเตอรี่

แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนนั้นมีหลายคุณสมบัติทางเคมีโดยความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับวัสดุส่วนประกอบ ของเซลล์แบตเตอรี่ซึ่งความแตกต่างของส่วนประกอบทำให้ได้แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนหลากหลายชนิด และแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนนั้นยังมี หลายรูปแบบหรือรูปร่างในขณะที่หลักการทำงานนั้นยังคงตาม นิยามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นซึ่งหลักการทำงานความแตกต่างทางรูปร่างและชนิดนี้จะอธิบายในหัวข้อถัด ไงไ

2.1.1 โครงสร้างและส่วนประกอบ

หัวข้อนี้จะอธิบายถึงโครงสร้าง ส่วนประกอบหลัก และวัสดุที่นำมาเป็นส่วนประกอบ หลักอย่างคร่าวๆของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

จากรูปที่ 1 เซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนแบบทรงกระบอกนั้นจะประกอบไปด้วย ขั้วบวก(แคโทด) ขั้วลบ(แอโนด) ตัวรับกระแสขั้วลบ ตัวรับกระแสขั้วบวก อิเล็กโทรไลต์และฉนวนระหว่างขั้วทั้งสองโดย ทั่วไปแล้วขั้วบวกนั้นทำจากสารประกอบลิเธียมไอออนเช่น LiCoO2, LiNiO2, LiMn2O4, LiFePO4 และ LiNixCo1-2xMnxO2 ส่วนขั้วลบโดยทั่วไปทำจาก Li4Ti5O12, LixC6, TiS2 และ V2O5 อิเล็ก

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนแบบทรงกระบอก

โทรไลต์ใช้เกลือลิเธียมเช่น LiPF6, LiBF4, LiClO4, และ LiAsF6 ซึ่งละลายในสารละลายอินทรีย์เช่น ethylene carbonate (EC), propylene carbonate (PC), dimethyl carbonate (DMC) และ chlorine methyl carbonate (ClMC) สุดท้ายฉนวนระหว่างขั้วทั้งสองเช่น polyethylene (PE) และ polypropylene (PP) จะเห็นได้ว่ามีวัสดุหลายอย่างมากที่สามารถนำมาใช้เป็น ขั้วบวกของแบตเตอรี่ ขั้วลบของแบตเตอรี่ อิเล็กโทรไลต์ และฉนวนที่กั้นระหว่างขั้วทั้งสองซึ่งข้อจำกัดทางเทคโนโลยีของวัสดุ ต่างๆนั้นคือจะต้องสามารถทำงานตามแนวทางดังนี้

- อิเล็กโทรไลต์นั้นจะต้องสามารถส่งผ่านลิเธียมไอออนได้มากที่สุดเท่าที่สามารถส่งผ่านได้ภายใต้ เงื่อนไขคือแบตเตอรี่นั้นจะต้องสามารถทำงานในสภาพแวดล้อมทั่วไปได้เช่นสามารถทำงานได้ ในช่วงอุณหภูมิ -30°C เพื่อที่ยานยนต์นั้นสามารถจอดได้ในกรณีที่จอดในช่วงเวลาที่อุณหภูมิ นั้นเย็นจัดจนถึงอุณหภูมิ +60°C ในกรณีที่อุณหภูมิของแบตเตอรี่นั้นสูงขึ้นเนื่องจากเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอกและเป็นผลมาจากการชาร์จ
- ในทำนองเดียวกันฉนวนที่กั้นระหว่างขั้วทั้งสองนั้นจะต้องสามารถส่งผ่านลิเธียมไอออนได้มาก ที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ภายใต้เงื่อนไขเดียวกันกับอิเล็กโทรไลต์และจะต้องมีความสามารถ ทนความร้อนสูงแบบฉับพลัน
- ความเข้ากันได้ของวัสดุของขั้วของแบตเตอรี่นั้นจะต้องสามารถทำให้แบตเตอรี่มีความจุมาก ที่สุดเท่าที่จะสามารถเป็นไปได้โดยข้อสรุปของวัสดุต่างๆและปฏิกิริยาทางเคมีไฟฟ้านั้นเป็นไป ดังรูปที่ 2 และแรงดันของเซลล์แบตเตอรี่นั้นขึ้นอยู่ความแตกต่างระหว่างคู่วัสดุที่ใช้นำมาทำ เป็นขั้วของแบตเตอรี่ซึ่งแรงดันนั้นอาจจะถูกเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการสูญเสียภายในเซลล์ แบตเตอรี่อย่างเช่น การสูญเสีย IR losses เนื่องจากความสามารถในการส่งผ่านลิเธียมไอออน ที่ไม่ดีในอิเล็กโทรไลท์ยกตัวอย่างเช่นถ้า LiFePO4 นั้นถูกใช้นำมาเป็นขั้วบวกและ Li4Ti5O12 เป็นขั้วลบของแบตเตอรี่จะทำให้ได้แรงดันเปิดวงจรปกตินั้นคือ $V_{oc}=V^+-V^-=1.95\ V$

โดย V^+ นั้นแทนศักย์ไฟฟ้าทางขั้วบวกของแบตเตอรี่ส่วน V^- แทนศักย์ไฟฟ้าทางขั้วลบของ แบตเตอรี่

2.1.2 หลักการทำงานของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

DISCHARGE CHARGE SEPARATOR ANDDE (+) CATHODE (+) ALUMINIUM CURRENT COLLECTOR COPPER CURRENT COLLECTOR LI-METAL CARBON LI-METAL CARBON

LITHIUM-ION BATTERY

ภาพที่ 2.2 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

จากรูปที่ 2 เป็นการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนในสภาวะการทำงานทั้งสอง สภาวะดังนี้

- เมื่อเซลล์แบตเตอรื่อยู่ในสภาวะดิสชาร์จหรือทำงานเป็นแหล่งจ่ายพลังงาน อิเล็กตรอนจะเคลื่อน ย้ายจากขั้วแอโนดผ่านตัวรับกระแสทั้งสองด้านและโหลดไปยังขั้วแคโทดในขณะเดียวกัน Li+ เคลื่อนย้ายจากขั้วแอโนดผ่านอิเล็กโทรไลต์และฉนานไปยังขั้วแคโทด
- ในทางกลับกันเมื่อเซลล์แบตเตอรื่อยู่ในสภาวะการชาร์จ อิเล็กตรอนจะเคลื่อนย้ายจากขั้วแคโทด ผ่านแหล่งจ่ายและตัวรับกระแสไปยังขั้วแอโนดในขณะเดียวกัน Li+ เคลื่อนย้ายจากขั้วแคโทด ผ่านอิเล็กโทรไลต์และฉนวนไปยังขั้วแอโนด

ซึ่งเพื่อคงความเป็นกลางทางไฟฟ้าการเคลื่อนย้ายของอิเล็กตรอนและ Li+ นั้นจึงเกิดขึ้นพร้อมกันและ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายของอิเล็กตรอนก็มีผลทำให้เกิดกระแสไฟฟ้า

ยกตัวอย่างเช่น พิจารณาแบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์ (Lithium Manganese Oxide, LMO) เมื่อแบตเตอรี่อยู่ในสภาวะการชาร์จ Li+ เคลื่อนย้ายออกจาก LiMn2O4 ที่เป็นสารประกอบของขั้ว แคโทดผ่านอิเล็กโทรไลต์และฉนวนไปสะสมอยู่ที่ชั้นคาร์บอนของกราไฟท์ที่เป็นขั้วแอโนดในทางตรง กันข้ามเมื่ออยู่ในสภาวะการดิสชาร์จ Li+ ที่สะสมอยู่ที่ชั้นคาร์บอนของกราไฟท์จากการชาร์จเคลื่อน

ย้ายผ่านอิเล็กโทรไลต์และฉนวนไปยัง LiMn2O4 ซึ่งปฏิกริยาที่เกิดขึ้นนี้เป็นดังนี้ ปฏิกิริยาทางขั้วแอโนด

$$LiMn_2O_4 \Leftrightarrow Li_{1-x}Mn_2O_4 + xLi^+ + xe^- \tag{2.1}$$

ปฏิกิริยาทางขั้วแคโทด

$$C + xLi^{+} + xe^{-} \Leftrightarrow Li_{x}C \tag{2.2}$$

ปฏิกิริยาทั้งระบบ

$$LiMn_2O_4 + C \Leftrightarrow Li_{1-x}Mn_2O_4 + Li_xC \tag{2.3}$$

2.1.3 ลักษณะของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

เซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนมีรูปลักษณ์ภายนอกที่นิยมในท้องตลาดอยู่ 3 ลักษณะดังนี้ ทรงกระบอก ทรงกล่อง และแบบแผ่น ซึ่งภายในจะมีลักษณะเป็นแบบพันรอบหรือแบบชั้นนั้นจะขึ้น อยู่กับลักษณะภายนอก

ตัวถังภายนอกของเซลล์แบตเตอรี่นั้นทำจากโลหะเช่น สแตนเลสหรืออลูมิเนียมสำหรับเซลล์แบบทรง
กระบอกและทรงกล่อง อลูมิเนียมแผ่นสำหรับเซลล์แบบแผ่น ตัวถังของเซลล์แบตเตอรี่มีหน้าที่ที่สำคัญ
มากกว่าเป็นเพียงแค่ภาชนะบรรจุส่วนประกอบภายใน ซึ่งหน้าที่ที่สำคัญมากอย่างแรกนั่นคือป้องกัน
ส่วนประกอบภสยในจากความชื้นและแก็สออกซิเจนจากภายนอกซึ่งกัดกร่อนหรือทำให้ขั้วของเซลล์
นั้นเป็นสนิมและทำหน้าที่เป็นฉนวนระหว่างขั้วบวกและขั้วลบระหว่างเซลล์แบตเตอรี่ หน้าที่ที่สำคัญ
อีกอย่างหนึ่งของตัวถังนั่นคือลดความดันจากภายในของเซลล์แบตเตอรี่ในในดูลแบตเตอรี่แต่สำหรับตัวถัง
แบบแผ่นนั้นไม่สามารถทำได้

ดังตารางที่ 1เป็นการสรุปโดยสังเขปของเซลล์แบตเตอรี่ทั้ง 3 ลักษณะทั้งนี้เซลล์แบตเตอรี่แต่ละแบบ นั้นมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันแล้วแต่การนำไปประยุกต์ใช้

2.1.4 คุณลักษณะของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

ในหัวข้อนี้จะสรุปคำศัพท์หรือคุณลักษณะต่างๆที่ใช้ในการระบุ เปรียบเทียบ และจำแนก แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญดังนี้

• C rate และ E rate กระแสดิสชาร์จบ่อยครั้งจะแสดงอยู่ใน C-rate ซึ่ง C-rate คืออัตรากา รดิสชาร์จต่อความจุสูงสุดของแบตเตอรี่เช่น 1C หมายถึงกระแสดิสชาร์จนี้จะดิสชาร์จแบตเตอรี่

Shape	Cylindrical	Prismatic	Pouch	
Diagram	Supuritors Can Cathode Anode	Separators Carbode Aroide	Technical Orient Technical Orient Fouch Separator Separator Anode-separator-cathe Separator Anode-separator-cathe	
Electrode Arrangement	Wound	Wound	Stacked	
Mechanical Strength	++	+	_	
Heat Management	-	+	+	
Specific Energy	+	+	++	
Energy Density	+	++	+	

ภาพที่ 2.3 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

หมดภายใน 1 ชั่วโมงสำหรับแบตเตอรี่ 100Ah กระแสดิสชาร์จจะเท่ากับ 100A ที่ 5C นั้นกระ แสดิสชาร์จจะอยู่ที่ 500A และที่ C/2 กระแสดิสชาร์จจะอยู่ที่ 50A ในทำนองเดียวกัน E-rate คืออัตราพลังงานไฟฟ้าดิสชาร์จ 1E หมายถึงพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ในการดิสชาร์จหมดภายใน 1 ชั่วโมง

- State of Charge (SOC) หมายถึงการแสดงสถานะความจุของแบตเตอรี่เทียบกับความจุสูงสุด ของแบตเตอรี่เป็นเปอร์เซ็นต์
- Depth of Discharge (DOD) หมายถึงเปอร์เซ็นต์ความจุของแบตเตอรี่ที่ถูกดิสชาร์จไปเทียบ กับความจุสูงสุดของแบตเตอรี่
- แรงดันที่ขั้ว (Terminal Voltage) หมายถึงแรงดันระหว่างขั้วของแบตเตอรี่ในขณะต่อโหลดซึ่ง แรงดันนั้นขึ้นอยู่กับ SOC และกระแสชาร์จหรือดิสชาร์จ
- แรงดันเปิดวงจร (Open-circuit Voltage, OCV) หมายถึงแรงดันระหว่างขั้วของแบตเตอรี่ใน ขณะที่ไม่มีโหลดซึ่งขึ้นอยู่กับ SOC เช่นกัน
- แรงดันปกติ (Nominal Voltage) หมายถึงการรายงานแรงดันของแบตเตอรี่หรือแรงดันอ้างอิง ของแบตเตอรี่
- แรงดันตัด (Cut-off Voltage) หมายถึงแรงดันต่ำที่สุดที่แบตเตอรี่สามารถจ่ายได้หรือหมายถึง แรงดันที่แสดงถึงสถานะของแบตเตอรี่ที่หมดแล้วState of Charge (SOC) หมายถึงการแสดง สถานะความจุของแบตเตอรี่เทียบกับความจุสูงสุดของแบตเตอรี่เป็นเปอร์เซ็นต์
- ความจุหรือความจุปกติ (Capacity or Nominal Capacity, Ah) หมายถึงความจุคูลอมบิก เมตริกหรือก็คือแอมแปร์ชั่วโมงทั้งหมดที่แบตเตอรี่สามารถดิสชาร์จได้จาก 100%SOC จนถึง แรงดันตัด
- พลังงานหรือพลังงานปกติ (Energy or Nominal Energy, Wh) หมายถึงความจุพลังงานของ แบตเตอรี่หรือก็คือวัตต์ทั้งหมดที่แบตเตอรี่สามารถดิสชาร์จได้จาก 100%SOC จนถึงแรงดันตัด

- ไลฟ์ไซเคิล (Cycle Life) หมายถึงจำนวนรอบในการดิสชาร์จของแบตเตอรี่ที่สามารถดิสชาร์จได้ ก่อนที่จะเสื่อมสภาพตามเกณฑ์อย่างไรก็ตามสภาพการทำงานของแบตเตอรี่นั้นมีปัจจัยหลาย อย่างนอกจากจำนวนรอบการดิสชาร์จเช่น ความชื้นและอุณหภูมิ
- พลังงานจำเพาะ (Specific Energy, Wh/kg) หมายถึงพลังงานปกติต่อมวลของแบตเตอรี่บาง ครั้งอาจจะหมายถึงความหนาแน่นพลังงานโดยน้ำหนักของแบตเตอรี่
- กำลังไฟฟ้าจำเพาะ (Specific Power, W/kg) หมายถึงกำลังไฟฟ้าสูงสุดต่อมวลของแบตเตอรี่
- ความหนาแน่นพลังงาน (Energy Density, Wh/L) หมายถึงพลังงานปกติต่อหนึ่งหน่วยปริมาตร บางครั้งอาจจะหมายถึงความหนาแน่นพลังงานโดยปริมาตร
- ความหนาแน่นกำลังไฟฟ้า (Power Density, W/L) หมายถึงกำลังไฟฟ้าสูงสุดต่อหนึ่งหน่วยย ปริมาตรของแบตเตอรี่
- กระแสดิสชาร์จต่อเนื่องสูงสุด (Maximum Continuous Discharge Current) หมายถึงกระ แสดิสชาร์จสูงสุด ที่แบตเตอรี่สามารถดิสชาร์จได้อย่างต่อเนื่องข้อจำกัด นี้จะถูกกำหนดโดย โรงงานแบตเตอรี่เพื่อป้องกันอัตราการดิสชาร์จที่มากเกินไปซึ่งอาจจะทำให้แบตเตอรี่เสียหาย หรือลดความจุลงได้
- กระแสพัลส์สูงสุดใน 30 วินาที (Maximum 30-sec Discharge Pulse Current) หมายถึงกระ แสดิสชาร์จสูงสุดฉับพลันโดยดิสชาร์จเป็นเวลา 30 วินาที
- แรงดันชาร์จ (Charge Voltage) หมายถึงแรงดันของแบตเตอรี่เมื่อแบตเตอรี่ชาร์จเต็มแล้ว
- แรงดันลอยตัว (Float Voltage) หมายถึงแรงดันคงที่ที่แบตเตอรี่ชาร์จจนเต็มแล้วก่อนที่จะเกิน การดิสชาร์จเองภายใน

2.1.5 แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนชนิดต่างๆ

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึง สรุปข้อแตกต่าง ของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนแต่ละชนิดแบตเตอรี่ ลิเธียมไอออนในปัจจุบันนั้นเป็นที่นิยมกันอยู่ในตลาดทั้งสิ้น 6 ชนิดซึ่งแต่ละชนิดนั้นโดยทั่วไปแล้ว จะจำแนกตวามวัสดุที่นำมาใช้เป็นขั้วบวกของแบตเตอรี่ยกเว้นแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนชนิดิเธียมไท ทาเนต(Lithium Titanate, LTO) ที่ใช้วัสดุที่ใช้นำมาเป็นขั้วลบคือ Li4Ti5O12 มาทำการจำแนก ซึ่ง แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนทั้ง 6 ชนิดที่ได้อ้างถึงมีด้วยกันดังนี้

แบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์ออกไซด์ (Lithium Cobalt Oxide Battery)

แบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์ออกไซด์ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรกโดยบริษัท Sony ในปี 1991 แบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์ออกไซด์ถูกใช้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่เช่น แล็ปท็อปกล้องถ่ายรูป ฯลฯ เป็นต้นเนื่องจากมีความหนาแน่นของพลังงานสูง อายุการใช้งานนาน และผลิต ง่าย แต่แบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์ออกไซด์นั้นมีปฏิกริยาสูงดังนั้นจึงทำให้ไม่เสถียรทางความร้อนและ ต้องการการวัด ตรวจจับ แสดงผลตลอดช่วงเวลาทำงานเพื่อความปลอดภัยและเนื่องจากโคบอลต์นั้น เป็นวัสดุที่หาได้ยากทำให้แบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์ออกไซด์มีราคาแพงและด้วยปัญหาด้านความร้อน แบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์ออกไซด์จึงไม่ค่อยเหมาะกับการนำไป ใช้ในยานยนต์ไฟฟ้า อย่างไรก็ตามแบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์ออกไซด์นั้นได้ถูกนำไปใช้กับยานยนต์ไฟฟ้าอย่าง Tesla Roadster และ Smart Fortwo Electric drive(ED)

แบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์ (Lithium Manganese Oxide Battery, LMO)

แบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์ได้ถูกนำเสนอขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงต้นทศวรรษ
1980 และใช้เวลากว่า 15 ปีกว่าจะนำมาจำหน่ายในท้องตลาด ด้วยสถาปัตยกรรมโครงสร้างทาง
ด้านเคมีช่วยเพิ่มการเคลื่อนย้ายของไอออน(Li+)ในอิเล็กโทรดเป็นผลทำให้ลดความต้านทานภายใน
ของแบตเตอรี่และช่วยให้ทนกระแสไฟฟ้าได้มากขึ้นนั่นหมายความว่าสามารถเพิ่มความเร็วในการ
ชาร์จหรือเพิ่มกระแสไฟฟ้าในการชาร์จและสามารถใช้กระแสดิสชาร์จที่สูงได้ ซึ่งข้อดีทางเคมีนี้ทำให้
แบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์นั้นมีเสถียรภาพทาทงด้านความร้อนมากกว่าแบตเตอรี่ลิเธียมโคบอลต์
ออกไซด์แต่มีข้อเสียนั่นคือมีความจุน้อยและอายุการใช้งานสั้นกว่าโดยประมาณ 33%
ส่วนมากแบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์นั้นถูกผสมเข้ากับแบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสโคบอลต์
ออกไซด์เพื่อเพิ่มพลังงานจำเพาะและอายุการใช้งานซึ่งแบตเตอรี่โดยการผสมนี้ในอดีตเคยถูกใช้ใน
ยานยนต์ไฟฟ้าหลายรุ่นเช่น Nissan Leaf, Chevy volt, BMW i3

แบตเตอรี่ลิเธียมฟอสเฟต

(Lithium Iron Phosphate, LFP)

ในปี 1996 กลุ่มนักวิจัยในมหาวิทยาลัยเทกซัสออสติน(The University of Texas at Austin) ค้นพบว่าฟอสเฟตนั้นสามารถนำมาใช้เป็นอิเล็กโทรดของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนได้ ฟอสเฟต นั้นช่วยให้มีความสเถียรต่อการชาร์จเกิน(Over charge)และช่วยเพิ่มความทนทานต่อความร้อน แบตเตอรี่ ลิเธียมฟอสเฟตมีความสามารถทางเคมีไฟฟ้าที่ดีเช่น มีความต้านทานต่ำ เป็นต้น มีช่วงอุณหภูมิการ ทำงานที่กว้างคือ $+60^{\circ}C$ ถึง $-30^{\circ}C$ และเกิดปฏิกริยาคายความร้อนสูง(Thermal runaway)ได้ยาก แต่มีการดิสชาร์จเองสูงมากกว่าแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนชนิดอื่นๆทำให้มีปัญหาทางด้านสมดุลของอายุ แบตเตอรี่ซึ่งสามารถใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาช่วยควบคุมปัญหานี้ได้เช่น BMS แต่ก็ทำให้ราคาของ

แบตเตอรี่นั้นสูงขึ้น

ด้วย ประสิทธิภาพ อัตราส่วน กำลัง ไฟฟ้า ต่อ น้ำ หนัก และ ความ ปลอดภัย สูง นั่น ทำให้ แบตเตอรี่ ลิ เธี ยม ฟอสเฟตนิยมใช้มากในรถบ้าน มีการร่วมมือกันระหว่างบริษัทในประเทศเยอรมันได้แก่ ElektroFahrzeuge Stuttgart และ WOF ได้ทำรถบ้านที่ใช้ระบบไฟฟ้าทั้งหมดเจ้าแรกส่งออกสู่ตลาดซึ่งในระบบไฟฟ้านี้ก็ นำแบตเตอรี่ลิเธียมมาใช้ด้วยเช่นกัน

แบตเตอรี่ลิเธียมนิกเกิลแมงกานีสโคบอลต์ออกไซด์ (Lithium Nickel Manganese Cobalt Oxide Battery, NMC)

แบตเตอรี่นิกเกิลแมงกานีสโคบอลต์ออกไซด์สามรถออกแบบให้มีพลังงานจำเพาะสูงหรือ กำลังไฟฟ้าได้ซึ่งเป็นผลดีมาจากการผสมกันระหว่างโลหะ 2 ชนิดคือนิกเกิลและแมงกานีส นิกเกิลนั้น ทำให้พลังงานจำเพาะสูงแต่มีความเสถียรต่ำส่วนแมงกานีสนั้นทำให้ความต้านทานภายในต่ำแต่มีข้อ เสือคือทำให้พลังงานจำเพาะต่ำซึ่งอัตราส่วนของผสมโลหะต่างๆของแบตเตอรี่ลิเธียมนิกเกิลแมงกานีส โคบอลต์ออกไซด์นั้นขึ้นอยู่กับแต่ละโรงงานผลิตซึ่งมีดังนี้ NMC111(ความจุ 154 Ahkg-1 ที่ 0.1C) NMC442 NMC622 และในปัจจุบัน NMC811(ความจุ >185 Ahkg-1 ที่ 0.1C)

การผสมกันระหว่างแมงกานีสและนิกเกิลช่วยเสริมข้อดีของกันและกันทำให้แบตเตอรี่ลิเธียมนิเกิล แมงกานีสโคบอลต์ออกไซด์เป็นแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดและเหมาะสำหรับ การนำไป ใช้กับยานยนต์ไฟฟ้าซึ่งปัจจุบันแบตเตอรี่ชนิดนี้เป็นที่ต้องการอย่างมากเนื่องจากพลังงาน จำเพาะสูงและคุณลักษณะทางความร้อนที่ดีจากที่กล่าวมาแบตเตอรี่ลิเธียมนิกเกิลแมงกานีสโคบอลต์ ออกไซด์ ถูกนำไปใช้กับยานยนต์ไฟฟ้าหลายรุ่นด้วยกันเช่น Nissan Leaf, Chevy Volt, BMW i3

แบตเตอรี่นิกเกิลโคบอลต์อลูมินัมออกไซด์ (Nickel Cobalt Aluminum Oxide Battery, NCA)

แบตเตอรี่นิกเกิลโคบอลต์อลูมินัมออกไซด์เกิดขึ้นช่วงปี 1999 แบตเตอรี่ลอเธียมโคบอล ต์อลูมินัมออกไซด์มรความคล้ายคลึงกับแบตเตอรี่นิกเกิลแมงกานีสโคบอลต์ออกไซด์โดยให้พลังงาน จำเพาะและกำลังไฟฟ้าจำเพาะที่สูงและมีอายุการใช้งานที่ยาวนานแต่ไม่ค่อยมีความปลอดภัยเท่ากับ แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนชนิดอื่นๆ สำหรับการประยุกต์ใช้ในยานยนต์ไฟฟ้านั้นต้องการการตรวจจับ และแสดงผลอยู่ตลอดเพื่อความปลอดภัย มีต้นทุนการผลิตสูงและไม่เหมาะกับการไปใช้กับงานประ เภทอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม Tesla เป็นบริษัทเดียวที่ใช้แบตเตอรี่ชนิดนี้และอ้างว่าแบตเตอรี่นิกเกิลโคบอลต์อลูมิ นัมออกไซด์ของ Tesla นั้นใช้โคบอลต์ในการผลิตน้อยกว่า NMC811 ซึ่งใช้โคบอลต์เพียง 15% ซึ่ง แบตเตอรี่นิกเกิลโคบอลต์อลูมินัมออกไซด์ถูกนำไปใช้ใน Tesla Model 3 และ Model S ช่วงแรกๆใน ปี 2012

แบตเตอรี่ลิเสียมไททาเนต

(Lithium Titanate, LTO)

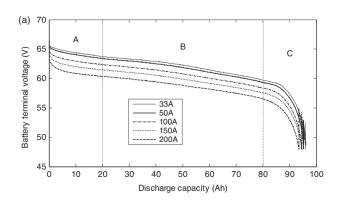
การใช้ลิเธียมไททาเนตในแบตเตอรี่นั้นเกิดขึ้นในปี 1980 ลิเธียมไททาเนตถูกแทนที่กรา ไฟท์ในการนำมาใช้เป็นอิเล็กโทรดของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนและทำให้อยู่ในโครงสร้างเฉพาะทาง เคมีโดยอิเล็กโทรดขั้วตรงข้ามอาจจะใช้ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์ก็ได้ ลิเธียมไททาเนตที่ถูกทำให้อยู่ ในโครงสร้างเฉพาะทางเคมีนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นวัสดุที่มีประโยชน์มากเนื่องจากระหว่างการเกิด ปฏิกริยาลิเธียชั่น(Lithiation)หรือการส่งผ่านไอออน Li+ ลิเธียมไททาเนตนั้นจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง ปริมาตรเป็นผลทำให้มีอายุการใช้งานที่นานขึ้นมากคู่กับความปลอดภัยจากการดิสชาร์จและชาร์จที่ เสียรมากราวๆ 1.55V vs Li/Li+ ลิเธียมไททาเนตนั้นนำไฟฟ้าได้ไม่ค่อยดีและค่าสัมประสิทธิ์การแพร่ ของไอออน Li+ น้อยทำให้ไม่เหมาะกับการใช้งานที่กำลังไฟฟ้าสูงแต่อย่างไรก็ตามปัญหานี้สามารถช่วย ได้โดยลดระยะทางการเคลื่อนย้ายของไอออน Li+ ในโครงสร้างของแบตเตอรี่เพื่อส่งผ่านไอออนได้ดี ขึ้นเพิ่มการนำไฟฟ้าได้โดยการโดป(Doping) เคลือบผิว(Surface Coating) ผสม(Forming)กับวัสดุที่ นำไฟฟ้าได้ดีอย่างคาร์บอน

แบตเตอรี่ลิเธียมไททาเนตถูกใช้กับยานยนต์ไฟฟ้าเฉพาะในประเทศญี่ปุ่นอย่าง Mitsubishi i-MiEV, Honda และระบบรถบัสไฟฟ้าสาธารณะ(Tosa) และเนื่องจากมีความปลอดภัยสูงแบตเตอรี่ลิเธียมไท ทาเนตจึงถูกนำไปใช้ในอุปกรณ์การแพทย์ด้วย

ตารางที่ 2: เปรียบเทียบสมบัติของแบตเตอรี่แต่ละประเภท (ดัดแปลงจากเอกสารอ้างอิง [4, 5, 6])

พาร เฉพ 2: เบรอบเทยบลมบพายจนบพเทยรนพคละบระบาท (พทนบลจจ เกเยกลารย เจย [4, 5, 6])							
วัสดุขั้วบวก	หน่วย	LCO หรือ NCA	NMC	LMO		LFP	
วัสดุขั้วลบ		แกรไฟต์	แกรไฟต์	แกรไฟต์	LTO	แกรไฟต์	
ออกแบบโดยเน้น		ความจุพลังงาน	ความจุพลังงาน หรือกำลังไฟฟ้า	กำลังไฟฟ้า	จำนวนรอบ ในการใช้งาน	กำลังไฟฟ้า	
ช่วงแรงดันในการใช้งาน (Operating voltage range)	V	2.5-4.2	2.5-4.2	2.5-4.2	1.5-2.8	2.0-3.6	
แรงตันเฉลี่ย (Nominal cell voltage)	V	3.6-3.7	3.6-3.7	3.7-3.8	2.3	3.3	
ความจุพลังงานต่อน้ำหนัก	Wh/kg	175-240 (cylindrical) 130-450 (pouch)	100-240	100-150	70	60-110	
ความจุพลังงานต่อปริมาตร	Wh/L	400-640 (cylindrical) 250-450 (pouch)	250-640	250-350	120	125-250	
อัตราการคายประจุอย่างต่อ เนื่อง (Continuous discharge rate)	C ²	2-3	2-3 สำหรับ แบตเตอรี่ความจุ พลังงานสูง >30 สำหรับ แบตเตอรี่กำลัง ไฟฟ้าสูง	>30	10	10-125	
อายุการใช้งาน³	รอบ	500+	500+	500+	4000+	1000+	
ช่วงอุณหภูมิที่สามารถอัด ประจุได้	%	0-45	0-45	0-45	-20-45	0-45	
ช่วงอุณหภูมิที่สามารถคาย ประจุได้	%	-20-60	-20-60	-30-60	-30-60	-30-60	
ความปลอดภัย	1-4 (4 = ปลอดภัยที่สุด)	2	3	3	4	4	
ราคา	1-4 (4 = ราคา ต่ำที่สุด)	3 (LCO) 2 (NCA)	3	3	1	3	

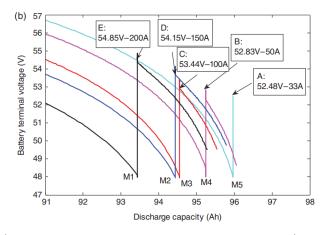
ภาพที่ 2.4 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

ภาพที่ 2.5 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

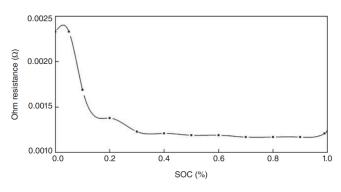
2.2 ประสิทธิภาพอัตราการดิสชาร์จของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

ในหัวข้อนี้และหัวข้อถัดไป 2.3 จะใช้โมดูลแบตเตอรี่ความจุ 100Ah ที่ประกอบไปด้วย เซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์ 16 เซลล์ในการทดสอบซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันกับ ความจุของโมดูลแบตเตอรี่ภายใต้กระแสดิสชาร์จที่ต่างกัน ณ อุณหภูมิห้องดังรูปที่ 3 ส่วนรูปที่ 4 คือ รูปขยายบางส่วนของรูปที่ 3 ที่จุด M1, M2, M3, M4 และ M5 โมดูลแบตเตอรี่มีความจุที่ 93.43Ah, 94.43Ah, 94.55Ah, 95.24Ah และ 95.96 Ah ตามลำดับซึ่งดิสชาร์จด้วยกระแสไฟฟ้าขนาด 200A(2C), 150A(1.5C), 100A(1C), 50A(0.5C) และ 33A(1/3C) ตามลำดับและแรงดันเปิดวงจรหลังจากที่ทำพัก โมดูลแบตเตอรี่ทิ้งไว้เป็นเวลา 1 ชั่วโมงคือ 54.85V, 54.15V, 53.44V, 52.83V และ 52.48V ตามลำดับ

ภาพที่ 2.6 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

ซึ่งจะเห็นได้ว่าแรงดันเปิดวงจรของโมดูลแบตเตอรี่เพิ่มขึ้นเมื่อกระแสดิสชาร์จเพิ่มขึ้นและการดิสชาร์จ ด้วยกระแส 200A ทำให้ความจุของโมดูลแบตเตอรี่นั้นลดลงเพียง 2.6% เมื่อเทียบกับการดิสชาร์จด้วย กระแส 33A โดยการทดลองนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในอัตราการดิสชาร์จที่ดีของโมดูลแบตเตอรี่ ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์เนื่องจากสามารถดิสชาร์จที่กระแสขนาดใหญ่ได้ในขณะที่ความจุและแรงดัน เพิ่มขึ้นแต่ในทางตรงกันข้ามอุณภูมิของโมดูลแบตเตอรี่ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อดิสชาร์จด้วยกระแส ขนาดใหญ่จากรูปที่ 3 จะเห็นได้ว่าแรงดันของโมดูลแบตเตอรี่จะคงที่มากที่สุดเมื่อ SOC อยู่ที่ช่วง 20%-80%(บริเวณ B) เนื่องจากปฏิกริยาไฟฟ้าเคมีในเซลล์แบตเตอรี่นั้นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากที่สุดและเนื่องจากความต้านทานภายในและความต้านทานที่ขั้วของเซลล์แบตเตอรี่เพิ่มขึ้นทำให้ ประสิทธิภาพการดิสชาร์จนั้นลดลงมากในช่วง SOC 0% - 20% (บริเวณ A) และช่วง 80% - 100% (บริเวณ C) และแรงดันของโมดูลแบตเตอรี่ลดลงอย่างมากเมื่อทำการดิสชาร์จจนหมดดังนั้นการดิส ชาร์จแบตเตอรี่จนหมดหรือใกล้หมดนั้นทำให้ประสิทธิภาพการดิสชาร์จลดลงและส่งผลเสียต่ออายุการ ใช้งานของแบตเตอรี่ด้วยและเพื่อประสิทธิภาพในการใช้งานสูงสุดและเพื่อเพิ่ม อายุการใช้งานของแบตเตอรี่จังควรจะใช้งานแบตเตอรี่ช่วงที่มีประสิทธิภาพการดิสชาร์จมากที่สุด

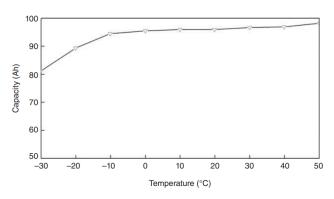

ภาพที่ 2.7 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

2.2.1 ผลกระทบของอุณหภูมิต่อความจุของแบตเตอรี่

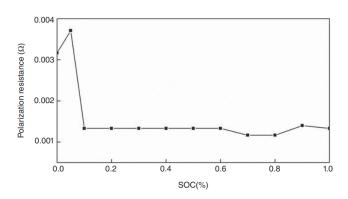
โมลดูลแบตเตอรี่ลิเธียมแมงกานีสออกไซด์ถูกใช้ทดสอบที่กระแสดิสชาร์จคงที่ 1/3C ณ อุณหภูมิตั้งแต่ -30°C ถึง 50°C โดยเพิ่มขึ้นทีละ 10°C กราฟความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิกับความ จุแสดงดังรูปที่ 6 ซึ่งจะเห็นได้ว่าความจุของโมดูลแบตเตอรี่ลดลง 20% ณ อุณหภูมิ -30°C เมื่อเทียบ กับอุณหภูมิทำงานปกติเนื่องจากอุณหภูมิต่ำส่งผลต่อขั้วของเซลล์แบตเตอรี่และลดอัตราการทำปฏิ

กริยาภายในเซลล์แบตเตอรี่และจะเห็นได้ว่าความจุของโมดูลแบตเตอรี่ค่อยๆเพิ่มขึ้นเมื่ออุณหภูมิเพิ่ม ขึ้นเนื่องจากเป็นการเร่ง ปฏิกริยาไฟฟ้าเคมีภายในเซลล์แบตเตอรี่ซึ่งถ้าหาก

ภาพที่ 2.8 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

อุณหภูมิสูงมากจนเกินไปก็จะส่งผลเสียทำให้อายุการใช้งานของแบตเตอรี่นั้นสั้นลงและจะเห็นได้ ว่าความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิกับความจุนั้นไม่เป็นเชิงเส้นดังนั้นเพื่อที่จะเพิ่มความแม่นยำในการ ประมาณค่า SOC มีความสำคัญอย่างมากที่จะต้องนำผลกระทบจากอุณภูมิมาทำการพิจารณาด้วย

ภาพที่ 2.9 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

2.3 วงจรสมมูลของแบตเตอรี่

วงจรสมมูลสามารถใช้ในการจำลองคุณลักษณะต่างๆของแบตเตอรี่ระหว่างเงื่อนไขการ ทำงานต่างๆได้ซึ่งวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ประกอบไปด้วยอุปกรณ์ทางไฟฟ้าต่างๆเช่น ตัวต้านทาน ตัวเก็บประจุ แหล่งจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสตรง และอื่นๆ วงจรสมมูลนี้ถูกนำไปใช้ทั่วไปในการจำลอง ต้นแบบยานยนต์ไฟฟ้าและระบบการจัดการแบตเตอรี่ซึ่งในหัวข้อนี้จะยกตัวอย่างรูปแบบวงจรสมมูล ที่เคยมีการใช้งานจริงอยู่ 4 วงจรคือ วงจรสมมูล Rint(Rint Model) วงจรสมมูลเทวินิน(Thevenin model) วงจรสมมูลRC(RC model) และวงจรสมมูลPNGV(PNGV model)ซึ่งแต่ละวงจรสมมูลมีความ แตกต่างกันคือวงจรสมมูลเทวินินนั้นก็คือวงจรสมมูลRint ที่มีวงจรตัวต้านทานและตัวเก็บประจุขนาน กันต่ออนุกรมเพิ่มเข้าไปเพื่อแทนคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงของแบตเตอรี่ วงจรสมมูลPNGVนั้นก็คือ วงจรสมมูลเทวินินที่เพิ่มตัวเก็บประจุ Cpb อนุกรมเข้าไปแทนแรงดันเปิดวงจรเทียบกับกระแสโหลด และสุดท้ายวงจรสมมูลRC นั้นมีความแตกต่างมากที่สุดเนื่องจากไม่มีแหล่งจ่ายแรงดันกระแสตรงอยู่ใน วงจรเลย

วงจรสมมูลRint (Rint model)

วงจรสมมูล Rint ถูกออกแบบโดยห้องปฏิบัติการแห่งชาติไอดาโฮ(The Idaho National Laboratory) ซึ่งประกอบไปด้วย

- แหล่งจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงอุดมคติ Uocv แทนแรงดันเปิดวงจรของแบตเตอรี่
- ตัวต้านทาน R แทนความต้านทานภายในของแบตเตอรี่

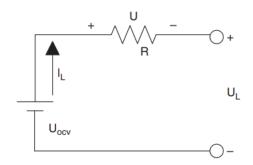

Figure 2.13 Circuit structure of Rint model.

ภาพที่ 2.10 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียม ไคคคน ซึ่งแรงดันเปิดวงจรนั้นเป็นฟังก์ชั่นของ SOC และอุณหภูมิและค่าความต้านทานภายในนั้นเปลี่ยนแปลง เมื่อทำการชาร์จภายใต้ SOC ที่เท่ากัน

วงจรสมมูลเทวินิน (Thevenin model)

วงจรสมมูลเทวินินเป็นวงจรสมมูลที่นิยมใช้กันมากที่สุดประกอบไปด้วย

- แหล่งจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงอุดมคติ Uocv แทนแรงดันเปิดวงจรของแบตเตอรี่
- ความต้านทาน Rohm แทนความต้านทานภายในของแบตเตอรี่
- Rp และ Cp ที่ขนานกันแทนOverpotentialของแบตเตอรี่

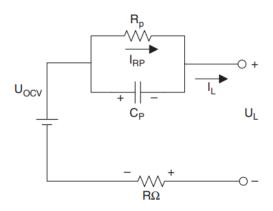

Figure 2.14 Circuit structure of Thevenin model.

ภาพที่ 2.11 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียม ไอออน

วงจรสมมูล RC (RC model)

วงจรสมมูล RC มีตัวเก็บประจุ 2 ตัวและตัวต้านทาน 3 ตัวซึ่งถูกออกแบบโดยบริษัทผลิต แบตเตอรี่ SAFT ประกอบไปด้วย

- ตัวเก็บประจุ Cb แทนความจุในการเก็บพลังงาน(มีค่าขนาดใหญ่)
- ตัวเก็บประจุ Cc แทนผลกระทบจากพื้นผิวของอิเล็กโทรด
- ตัวต้านทาน Re แทนความต้านทานคัทออฟ(Cut-off resistance)
- ตัวต้านทาน Rc แทนความต้านทานของตัวเก็บประจุ(Capacitive resistance)

โดยวงจรสมมูลนี้ขั้วแคโทดของแบตเตอรี่มีศักย์ไฟฟ้าเป็นศูนย์

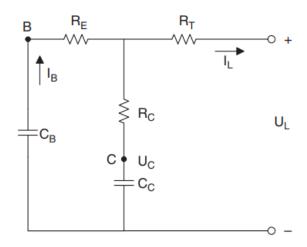

Figure 2.15 Circuit structure of RC model.

ภาพที่ 2.12 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียม ไลออน

วงจรสมมูลPNGV (PNGV model)

วงจรสมมูล PNGV เป็นวงจรสมมูลมาตรฐานที่ใช้ใน PNGV Battery Test Manual ในปี 2001 และใช้ใน Freedom CAR Battery Test Manual ในปี 2003 วงจรสมมูลนี้ประกอบไปด้วย

- แหล่งจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงอุดมคติ แทนแรงดันเปิดวงจรของแบตเตอรื่
- ตัวต้านทาน Rpo แทนความต้านทานภายในของแบตเตอรี่
- ตัวต้านทาน Rpp แทนความต้านทานที่ขั้วของแบตเตอรี่
- ตัวเก็บประจุ Cpp แทนความจุของขั้วแบตเตอรี่
- ตัวเก็บประจุ Cpb แทนแรงดันเปลี่ยนแปลงสะสมเทียบกับเวลาขณะต่อโหลด

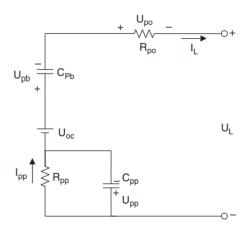

Figure 2.16 Circuit structure of PNGV model.

ภาพที่ 2.13 ส่วนประกอบและการทำงานของเซลล์แบตเตอรี่ลิเธียม ไลลลบ

2.4 ระบบการจัดการแบตเตอรี่(BMS)

ระบบการจัดการแบตเตอรี่คือระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการจัดการแบตเตอรี่ปฐมภูมิ เช่น ปกป้องแบตเตอรี่จากปัจจัยต่างๆที่ทำให้แบตเตอรี่ทำงานในช่วงการทำงานที่ไม่ปลอดภัยหรือการ ทำงานที่อาจจะเกิดความเสียหายต่อแบตเตอรี่ วัดและควบคุมสภาพของแบตเตอรี่ คำนวณข้อมูลทุติย ภูมิรายงานข้อมูลนั้นเป็นต้น สำหรับยานยนต์ไฟฟ้าระบบการจัดการแบตเตอรี่มีความสำคัญอย่างมาก กับความปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพระบบของยานยนต์ไฟฟ้า และลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมซึ่ง ระบบการจัดการแบตเตอรี่นั้นต้องสามารถตรวจจับสภาพของแบตเตอรี่และค้นหาสาเหตุของความ บกพร่องได้อย่างทันทีและส่งข้อไปยังหน่วยควบคุมยานยนต์(Vehicle Control Unit, VCU)หรือส่ง ข้อมูลไปยังอุปกรณ์ควบคุมการชาร์จ(Charger)เพื่อให้หน่วยควบคุมยานยนต์หรืออุปกรณ์ควบคุมการ ชาร์จจะสามารถเลือกวิธีที่จะต้องตอบสนองและประยุกต์ใช้งานแบตเตอรี่ได้อย่างปลอดภัยและมี ประสิทธิภาพมากที่สุด

2.4.1 การทำงานของระบบการจัดการแบตเตอรี่

การทำงานของระบบการจัดการแบตเตอรี่นั้นสารมารถทำได้หลายอย่างมากโดยระบบ การจัดการแบตเตอรี่นั้นขึ้นอยู่กับการออกแบบให้สามารถทำงานได้ตามที่ต้องการดังนั้นระบบการ จัดการแบตเตอรี่แต่ละระบบจึงมีการทำงานที่แตกต่างกันไปขึ้น อยู่กับการนำไปประยุกต์ใช้ในงาน ต่างๆ ขนาด ต้นทุนในการผลิตและอื่นๆ โดยในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงการทำงานที่ระบบการจัดการ แบตเตอรี่ส่วนมากสามารถทำได้ดังนี้

การตรวจจับหรือการวัดของระบบการจัดการแบตเตอรี่

ระบบการจัดการแบตเตอรี่จะตรวจจับหรือทำการวัดค่าต่างๆดังเช่น

- แรงดัน เช่น แรงดันรวมของแบตเตอรี่ แรงดันในแต่ละเซลล์ของแบตเตอรี่
- อุณหภูมิ เช่น อุณหภูมิเฉลี่ย อุณหภูมิก่อนระบายความร้อน อุณหภูมิหลังระบายความร้อน อุณหภูมิของแต่ละเซลล์แบตเตอรี่
- กระแสไฟฟ้า เช่น กระแสไฟฟ้าที่ไหลเข้าและออกจากแบตเตอรี่

การป้องกันของระบบการจัดการแบตเตอรี่

ระบบการจัดการแบตเตอรี่สามารถหลีกเลี่ยงหรือป้องกันปัจจัยต่างๆที่ทำให้ส่งผลเสียต่อ แบตเตอรี่ได้ดังเช่น

- กระแสไฟฟ้าเกินจากการชาร์จและดิสชาร์จ
- แรงดันไฟฟ้าเกินระหว่างการชาร์จและดิสชาร์จ
- อุณหภูมิที่สูงเกินไปและต่ำเกินไป
- กระแสไฟฟ้ารั่วไหล
- การสลับขั้วกรณีที่มีการต่อวงจรผิดและการลัดวงจร
- การปรับสมดุลแบตเตอรี่ของระบบการจัดการแบตเตอรี่

การคำนวณต่างๆของระบบการจัดการแบตเตอรี่

ระบบการจัดการแบเตอรี่สามารถคำนวณค่าต่างๆได้ดังเช่น

- แรงดัน เช่น แรงดันต่ำสุดและสูงสุดของเซลล์แบตเตอรี่
- State of charge(SOC)
- Depth of discharge(DOD)
- State of health(SOH)
- State of power(SOP)
- อิมพีแดนซ์ภายในเซลล์แบตเตอรี่
- จำนวนครั้งการชารา์จและดิสชาร์จ

การติดต่อสื่อสารของระบบการจัดการแบตเตอรี่

ระบบการจัดการแบตเตอรี่ขนาดเล็กอาจจะไม่มีการติดต่อส่งข้อมูลให้กับอุปกรณ์ภายนอก หรืออุปกรณ์ภายในระบบแต่ระบบการจัดการแบตเตอรี่หลายระบบที่มีขนาดใหญ่และมีความซับซ้อน มากขึ้นเช่น ระบบการจัดการแบตเตอรี่ของยานยนต์ไฟฟ้านั้นหน่วยประมวลผลของระบบการจัดการ แบตเตอรี่สามารถติดต่อส่งข้อมูลให้กับอุปกรณ์ภายนอกหรือสามามารถส่งข้อมูลภายในระบบหรืออาจ จะติดต่อส่งข้อมูล ได้ทั้งอุปกณ์ภายในและภายนอกระบบ สำหรับการส่งข้อมูลให้กับอุปกรณ์ภายนอกระบบดังเช่น

- การสื่อสารแบบอนุกรม(Serial communications)
- CAN bus communications โดยส่วนมากการส่งข้อมูลด้วยวิธีนี้ใช้กับยานยนต์
- การสื่อสารแบบไร้สาย(Wireless communications)

สำหรับการส่งข้อมูลกันภายในระบบดังเช่น

- Isolated serial communications
- Wireless serial communications

บทที่ 3 การทดสอบแบตเตอรี่ตามมาตรฐาน

แบตเตอรี่เป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญมากสำหรับยานยนต์ไฟฟ้าเนื่องจากเป็นอุปกรณ์ ที่กักเก็บและให้พลังงานไฟฟ้ากับยานยนต์ไฟฟ้าเพื่อความปลอดภัยของผู้ที่ใช้งานยานยนต์ไฟฟ้ามาร ตฐานต่างๆจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อ ใช้กับทุกส่วนประกอบของยานยนต์ไฟฟ้ารวมถึงแบตเตอรี่ด้วยเช่น กันซึ่งการทดสอบแบตเตอรี่ที่ทางคณะผู้จัดทำได้ทำการทดสอบนั้นจะทดสอบตามมาตรฐาน UN ECE Regulation 136 ทั้งหมด 3 หัวข้อดังนี้

3.0.1 การทดสอบการป้องกันการลัดวงจรภายนอกของแบตเตอรี่

ในหัวข้อนี้จะ เป็นการทดสอบการป้องกันการลัดวงจรภายนอกแบตเตอรี่ของแบตเตอรี่ โดยจุดประสงค์ของการทดสอบนี้เพื่อทดสอบความสามารถการป้องกันการลัดวงจรของแบตเตอรี่โดย ถ้าแบตเตอรี่มีอุปกรณ์ป้องกันการลัดวงจรอยู่ภาย ในดังนั้นอุปกรณ์ป้องกันการลัดวงจรนี้ต้องขัดจังหวะ หรือจำกัดกระแสลัดวงจรเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลัดวงจรของแบตเตอรี่

เงื่อนไขทั่วไปในขั้นตอนการทดสอบ

- ullet ระหว่างการทดสอบแบตเตอรี่ต้องทำงานอยู่ในอุณหภูมิ 20 $\pm 10^{\circ} C$ หรือสูงกว่า
- ก่อนการทดสอบแบตเตอรี่ต้องมีระดับ SOC มากกว่า 50% ของช่วง SOC ที่แบตเตอรี่อยู่ใน สภาวะการทำงานปกติ
- เมื่อเริ่มทำการทดสอบอุปกรณ์ป้องกันทุกอย่างที่ส่งผลต่อการทำงานของแบตเตอรี่ซึ่งให้ผลลัพธ์ ตามจุดประสงค์ของการทดสอบจะต้องทำงาน

ขั้นตอนการทดสอบการลัดวงจร

- ขั้นแรกสวิตซ์ตัวนำต่างๆที่ใช้สำหรับการชาร์จและดิสชาร์จต้องปิดวงจรเพื่อจำลองถึงการใช้ งานแบตเตอรี่ขณะขับขี่ยานยนต์ไฟฟ้าและการชาร์จแบตเตอรี่ภายนอกยานยนต์ไฟฟ้าถ้าหาก ขั้นตอนนี้ไม่สำเร็จให้ทำขั้นตอนนี้อีกครั้งจนกว่าจะสำเร็จ
- ขั้วบวกและขั้วลบของแบตเตอรี่จะต้องทำการเชื่อมต่อถึงกันและกันเพื่อให้เกิดการลัดวงจรโดย อุปกรณ์การเชื่อมต่อนี้จะต้องมีความต้านทานไม่เกิน 5 มิลลิโอห์ม

- การลัดวงจรจะถูกดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะถูกขัดจังหวะจากการทำงานของแบตเตอรี่ หรือมีการจำกัดกระแสลัดวงจร หรือต้องมีการวัดอุณหภูมิที่ตัวแบตเตอรี่เป็นเวลาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงโดยตลอดระยะเวลาที่ทำการวัดอุณหภูมิต้องมีการเปลี่นแปลงไม่เกิน $4^{\circ}C$
- การทดสอบจะยุติลงหลังจากการสังเกตการแบตเตอรี่ที่อุณหภูมิตามเงื่อนไขข้างต้นตามสภาพ แวดล้อมที่ใช้ในการทดสอบ

3.0.2 การทดสอบการป้องกันการชาร์จเกินของแบตเตอรื่

สำหรับหัวข้อการทดสอบนี้จะเป็นการทดสอบการป้องกันการชาร์จไฟฟ้าเกินขีดจำกัด ของแบตเตอรี่เพื่อเป็นการทดสอบประสิทธิภาพการป้องกันการชาร์จเกินขีดจำกัดของแบตเตอรี่

เงื่อนไขทั่วไปในขั้นตอนการทดสอบ

- ระหว่างการทดสอบแบตเตอรี่ต้องทำงานอยู่ในอุณหภูมิ 20 $\pm 10^{\circ} C$ หรือสูงกว่า
- เมื่อเริ่มทำการทดสอบอุปกรณ์ป้องกันทุกอย่างที่ส่งผลต่อการทำงานของแบตเตอรี่ซึ่งให้ผลลัพธ์ ตามจุดประสงค์ของการทดสอบจะต้องทำงาน

ขั้นตอนการทดสอบการชาร์จ

- ขั้นแรกสวิตซ์ตัวนำต่างๆที่ใช้สำหรับการชาร์จต้องปิดวงจร
- อุปกรณ์ควบคุมจำกัดการชาร์จของอุปกรณ์วัดหรืออุปกรณ์ทดสอบแบตเตอรี่ต้องถูกปิดการใช้ งาน
- แบตเตอรี่ต้องถูกชาร์จด้วยอัตรากระแสอย่างน้อย 1/3 C แต่ต้องไม่เกินกระแสสูงสุดในช่วงการ ทำงานปกติตามที่ผู้ผลิตแบตเตอรี่ได้กำหนดไว้
- การชาร์จจะถูกดำเนินไปอย่างต่อ เนื่องจนกว่าการชาร์จจะถูกขัดจังหวะจากการทำงานของ แบตเตอรี่หรือการชาร์จถึงขีดจำกัด เมื่อการขัดจังหวะโดยการทำงานของแบตเตอรี่นั้นไม่ทำงาน หรือตัวแบตเตอรี่ไม่มีการทำงานในส่วนของการขัดจังหวะนี้การชาร์จจะถูกดำเนินต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าจะชาร์จถึง 2 เท่าของความจุพิกัด
- การทดสอบจะยุติลงหลังจากการสังเกตการแบตเตอรี่ที่อุณหภูมิตามเงื่อนไขข้างต้นตามสภาพ แวดล้อมที่ใช้ในการทดสอบ

3.0.3 การทดสอบการป้องกันการดิสชาร์จเกินของแบตเตอรี่

ในการทดสอบการป้องกันการดิสชาร์จเกินโดยวัตถุประสงค์ของการทดสอบนี้เพื่อทดสอบ ความสามารถในการป้องกันการดิสชาร์จเกินของแบตเตอรี่โดยถ้าแบตเตอรี่มีอุปกรณ์ป้องกันการชาร์จ เกินอยู่ภายในดังนั้นอุปกรณ์ป้องกันการชาร์จเกิน นี้ต้องขัดจังหวะหรือจำกัดกระแสการดิสชาร์จเพื่อ ป้องกันความเสียหายต่างๆเนื่องจากค่า SOC ที่ต่ำเกินกว่าที่ผู้ผลิตแบตเตอรี่ได้กำหนดเอาไว้

เงื่อนไขทั่วไปในขั้นตอนการทดสอบ

- ระหว่างการทดสอบแบตเตอรี่ต้องทำงานอยู่ในอุณหภูมิ 20 $\pm 10^{\circ} C$ หรือสูงกว่า
- เมื่อเริ่มทำการทดสอบอุปกรณ์ป้องกันทุกอย่างที่ส่งผลต่อการทำงานของแบตเตอรี่ซึ่งให้ผลลัพธ์ ตามจุดประสงค์ของการทดสอบจะต้องทำงาน

ขั้นตอนการทดสอบการดิสชาร์จ

- ขั้นแรกสวิตซ์ตัวนำต่างๆที่ใช้สำหรับการดิสชาร์จต้องปิดวงจร
- อุปกรณ์ควบคุมจำกัดการชาร์จของอุปกรณ์วัดหรืออุปกรณ์ทดสอบแบตเตอรี่ต้องถูกปิดการใช้ งาน
- แบตเตอรี่ต้องถูกดิสชาร์จด้วยอัตรากระแสอย่างน้อย 1/3 C แต่ต้องไม่เกินกระแสสูงสุดในช่วง การทำงานปกติตามที่ผู้ผลิตแบตเตอรี่ได้กำหนดไว้
- การดิสชาร์จจะถูกดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนกว่าการดิสชาร์จจะถูกขัดจังหวะจากการทำงาน ของแบตเตอรี่หรือการดิสชาร์จถึงขีดจำกัด เมื่อการขัดจังหวะโดยการทำงานของแบตเตอรี่นั้น ไม่ทำงานหรือตัวแบตเตอรี่ไม่มีการทำงานในส่วนของการขัดจังหวะนี้การดิสชาร์จจะถูกดำเนิน ต่อไปเรื่อยๆจนกว่าแบตเตอรี่จะถูกดิสชาร์จจนถึง 25% ของระดับแรงดันปกติ
- หลังหยุดการดิสชาร์จแล้วแบตเตอรี่จะต้องนำไปชาร์จใหม่ด้วยอัตรากระแสปกติตามที่ผู้ผลิตได้ กำหนดไว้ถ้าหากไม่ได้มีการกำหนดจะต้องทำการชาร์จด้วยอัตรากระแส 1/3 C
- การทดสอบจะยุติลงหลังจากการสังเกตการแบตเตอรี่ที่อุณหภูมิตามเงื่อนไขข้างต้นตามสภาพ แวดล้อมที่ใช้ในการทดสอบ

โดยทั้ง 3 หัวข้อของการทดสอบตามมาตรฐาน UN ECE Regulation 136 นั้นเงื่อนไขที่จะผ่านการ ทดสอบแบตเตอรี่มีดังนี้

- 1. ในระหว่างการทดสอบแบตเตอรี่จะต้องไม่มีอิเล็กโทรไลต์รั่วไหลออกจากแบตเตอรี่ โดยการ สังเกตการรั่วไหลของอิเล็กโทรไลต์ให้สังเกตโดยรอบของแบตเตอรี่เพียงเท่านั้นโดยไม่ต้องแยก ชิ้นส่วนใดๆของแบตเตอรี่ออก
- 2. ในระหว่างการทดสอบแบตเตอรี่จะต้องไม่เกิดการแตกหักหรือฉีกขาด
- 3. ในระหว่างการทดสอบแบตเตอรี่จะต้องไม่เกิดเพลิงไหม้
- 4. ในระหว่างการทดสอบแบตเตอรี่จะต้องไม่เกิดการระเบิด

3.1 อุปกรณ์สำหรับทดสอบแบตเตอรื่

ในการทดสอบแบตเตอรี่สำหรับโครงงานนี้อุปกรณ์หลักที่จะใช้ในการทดสอบในหัวข้อ ต่างๆคือเครื่องทดสอบแบตเตอรี่ Chroma Model 17020 โดยใช้งานเครื่องทดสอบแบตเตอรี่ในการ ทดสอบแบตเตอรี่ในแต่ละหัวข้อมีดังนี้

3.1.1 การใช้เครื่องทดสอบแบตเตอรี่ Chorma Model 17020 การทดสอบการป้องกันการลัดวงจรภายนอกของแบตเตอรี่

บทที่ 4 RESULTS AND DISCUSSION

บทที่ 5 CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

First Author, Second Author, and Third Author...
First Author, Second Author, and Third Author...

บทความวารสาร

Jones, Baker, and Williams...

James and Tony...

Jones, Robin, and Smith...

วิทยานิพนธ์

Jones, Baker, and Williams...
Jones, Robin, and Smith...
Jones, Baker, and Williams...
Jones, Robin, and Smith...
Jones, Baker, and Williams...
Jones, Robin, and Smith...

appendix text